కేంద్ర ప్రభుత్వం రూపొందించిన బయోటెక్నాలజి రెగ్యులేటరీ అథారిటీ బిల్లు రాజ్యాంగ విరుద్ధం, అనైతికం, అశాస్త్రీయం

పుష్పా యం. భార్గవ

ప్రస్తుతం దేశంలోనూ, ప్రపంచంలోనూ ఉనికిలో వున్న జన్యుసాంకేతిక విజ్ఞాన శాస్త్రాన్ని నియంత్రించే విధానం లోపభూయిష్టమైనదిగానూ, కొరవలతో కూడుకున్నదిగానూ వుందనేది అందరూ ఆమోదించినదే. ఈ కారణంగానే, నాటి పర్యావరణ, అటవీశాఖామంత్రి జైరామ్‌రమేష్ జన్యుశాస్త్ర సాంకేతిక నిర్ధారణ కమిటి 2009 అక్టోబర్ 14న ఆమోదించిన జన్యుమార్పిడి బి.టి. వంగను విడుదల చేయకుండా నిరవధికంగా నిలిపివేశారు.

పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టనున్న 'భారత జీవ సాంకేతిక నియంత్రణాధికార (బిఆర్ఏఐ) బిల్లు' – ప్రస్తుత జన్యుమార్పిడి పంటల (జి.ఎమ్ పంటల) ఆమోదానికై ఉనికిలో వున్న వ్యవస్థలోని కొరవలన్నింటి పట్ల జాగ్రత్త వహించేదిగా వుండాలి. కానీ, ఈ బిల్లును పరిశీలిస్తే అది రాజ్యాంగవిరుద్ధంగానూ, అనైతికంగానూ, అశాస్త్రీయంగానూ, స్వీయ ఖండితంగానూ వుంటూ ప్రజా ప్రయోజనాలకు భిన్నంగా వుంది. ప్రస్తుతం అమలులోవున్న దానికంటే ఈ బిల్లు తీవ్రమైన లోపాలు, కొరవలతో నిండివుంది. ఇదే కనుక ఒకవేళ అమోదం పొంది అమలులోకివస్తే వ్యవసాయం; ప్రజల, జీవజాల ఆరోగ్యం, పర్యావరణాలపై ఇది తీవ్రమైన దుష్ప్రభావాలు చూపటంతోపాటుగా కోలుకోలేని నష్టాన్ని కల్గిస్తుంది.

ప్రతిపాదిత బిల్లుప్రకారం, ముగ్గురు పూర్తికాలపు మరి ఇద్దరు పరిమిత కాలపు సభ్యులతో బి.ఆర్.ఏ.ఐ. కూడివుంది. ఇందులో మూడు విభాగాలున్నాయి. ప్రతి ఒక్క దానికి ఒక ప్రధాన నియంత్రణాధికారి వుంటాడు. ఆపద అంచనా యూనిటు, అమలు విభాగము, పర్యావేక్షణా కార్యాలయం, ఉత్పత్తి పర్యవేక్షణా కమిటి, పర్యావరణ ప్రభావ అంచనా బృందం, శాస్త్రీయ సలహా బృందాలు, పరస్పర మంత్రిత్వశాఖల పరిపాలనా బోర్డు, జీవసాంకేతిక సలహా మండలి, మరియు రాష్ట్ర జీవసాంకేతిక నియంత్రణ సలహా కమిటీలవంటివన్నీ దీనికి అనుబంధంగావుంటాయి. నేటి జీవసాంకేతిక రంగంలో సంభవిస్తున్న అతిసంక్లిష్ట విషయాలపట్ల ఏ మాత్రం పరిజ్ఞానము ఉండని పాలనాధికారులే ఈ పై కమిటీలలో అత్యధికులుగా వుంటారు. పౌరసమాజానికి సంబంధించిన ఏ విధమైన పాత్రా ఈ బిల్లులో ఎక్కడా ప్రతిపాదించబడలేదు. ఈ బిల్లు దేశంలోని ప్రతి ఒక్కరినీ ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్షంగానో ప్రభావితం చేయటమనేది ఒక వాస్తవంగా వున్నప్పటికీ, ఈ బిల్లులో ప్రతిపాదించ బడిన జీవ సాంకేతిక నియంత్రణ అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్‌కు కూడా పౌరసమాజం యొక్క ఫిర్యాదులను స్వీకరించే అధికారంలేదు. భారత ప్రభుత్వంలోని ఏ శాఖ బిఆర్ఏఐకి సేవలందించేదీ కూడా ఈ బిల్లులో కనీసం స్పష్టంగా లేదు. బిఆర్ఏఐ సభ్యులను ఎంపిక చేసే కమిటి కన్వీనర్, జీవ సాంకేతిక విభాగం నుండి నియమితులౌతారు. కాగా, ఈ జీవసాంకేతిక శాఖే జన్యుపర విజ్ఞానాన్ని దేశంలో అమ్మకం సాగిస్తున్నది. (ఈ సాంకేతికతనే బిఆర్ఏఐ నియంత్రించాల్సి వుంటుంది!) బిఆర్ఏఐ సభ్యులుగా నిజాయితీ, వ్యక్తిత్వంగలవారే వుంటారని బిల్లు పేర్కొంటున్నది. ఏమైనప్పటికీ, పైన పేర్కొన్న మరే ఇతర కమిటీల సభ్యులెవరికీ నిజాయితీ, వ్యక్తిత్వం అవసరం లేదన్నమాట!

వ్యవసాయం రాష్ట్రప్రభుత్వం పరిధిలో అంశం కావున ప్రతిపాదితబిల్లు రాజ్యాంగ విరుద్ధమైనదికూడా! రాష్ట్రప్రభుత్వం నుండి జన్యుమార్పిడి విత్తనాలకు సంబంధించిన విషయాలపై నిర్ణయాలుచేసే అధికారాన్ని కేంద్రం గుంజివేసుకోవటమే ఇది! ఈ సందర్భంలో, రాజకీయ విధానాల తేడాలనధిగమనించి 10కి పైగా రాష్ట్రాలు 2009–10లో–వారివారి రాష్ట్రాలలో బిటి వంగను అనుమతించబోమని ప్రకటించిన విషయం గమనార్హం.

ప్రజా చర్చకు తావులేదు

బిఆర్ఏఐ బిల్లులోని 28వ నిబంధనలో ఈ విధంగావుంది : 'రహస్యమైన వాణిజ్యపర సమాచారం' – సమాచార హక్కుచట్టపరిధిలోకి రాదని, ఏ విషయాన్నైనా రహస్యమైనదిగా ప్రకటిస్తే దానిని సవాల్ చేసే హక్కు, అధికారం పౌరసమాజానికి లేవని చెప్తున్నది. దేశంలో ప్రతి ఒక్కరినీ ఇబ్బందులకు గురిచేసే చర్యలతో బిఆర్ఏఐ బిల్లు నిండివున్నప్పటికీ కూడా ప్రజా చర్చకు ఈ బిల్లులో స్థానమేలేదు.

81, 86, 87.2 నిబంధనలు – బిఆర్ఏఐ బిల్లు అమలు ప్రాంతాలలో – ఇప్పటికే ఉనికిలోవున్న చట్టాల స్థానభ్రంశాన్ని అనుమతిస్తుండగా, వీటికి విరుద్ధ పూరితంగా 86వ నిబంధనలో '(బిఆర్ఏఐలోని) నిబంధనలన్నీ అమలులోవున్న చట్టాలకు తోడ్పడేవేగానీ, వాటిని అగౌరవ పరిచేవికావని' పేర్కొంటున్నది.

నిబంధన 3(ఆర్)లో నిర్వచించిన ఆధునిక జీవ సాంకేతిక విజ్ఞానం అర్ధరహితమైనదిగా వుంది – పెప్‌టైడ్‌సింథసిస్, ఇమ్యునో టెక్నాలజి, టిస్యూకల్చర్, స్టెమ్‌సెల్స్, నానో – బయోటెక్నాలజీ వంటి ఈనాటి జీవశాస్త్ర సాంకేతిక రంగంలో సమగ్ర భాగమైన 25కు పైగా అంశాలను మినహాయించింది. అంతేగాక, ఆధునిక జీవశాస్త్ర పరిశోధనలో ప్రతిరోజూ వుపయోగించే ఐసొలేషన్, డిఎన్ఏ అనుక్రమణం మరియు పిసిఆర్ పద్ధతులను – ప్రతిఒక్క ప్రత్యేక కేసులోనూ బిఆర్ఏఐ ఆమోదం పొందకుంటే – చట్టవిరుద్ధమైనదిగా ప్రకటించింది. కాబట్టి విస్తృతంగానూ, దేశవ్యాపితంగానూ ఈ విధానాలను బోధించే విశ్వవిద్యాలయాలన్నీ డిగ్రీ, పి.జి. విద్యార్థులకు బోధించేందుగానూ బిఆర్ఏఐ అనుమతి తప్పనిసరిగా తీసుకోవాల్సివుంటుంది.

క్లోనేడ్ జంతువు, డి.ఎన్.ఏ. టీకాలు, స్టెమ్ సెల్ మరియు కణ ఆధార ఉత్పత్తుల గురించి షెడ్యూలు-1లో (బిఆర్ఓఐ నియంత్రించే జీవాల, ఉత్పత్తుల లిస్టు) మరో హాస్యాస్పదమైన చేర్పుచేశారు. బిల్లులోని ప్రధాన భాగంలో వాటి గురించి ప్రస్తావన కూడా లేదు. షెడ్యూల్-1లోనే 'మానవ లేక జంతు వినియోగానికి కృత్రిమ జీవశాస్త్ర ఉత్పత్తులు' గురించి పేర్కొన్నారు. 'ఆధునిక జీవశాస్త్ర రంగంలో నేను 6 దశాబ్దాల కాలంగా వున్నాను. ఆధునిక జీవశాస్త్ర రంగంలోని ప్రతిపరిణామాన్నీ అతి దగ్గరనుండి గమనిస్తూ వస్తున్నాను. నా స్నేహితులలోని 20 మంది నోబుల్ బహుమతి విజేతలుగా వున్నారు. కానీ నా జీవితంలో 'కృత్రిమ జీవశాస్త్ర ఉత్పత్తులు' అంటే ఏమిటో నాకు అర్థంకావటంలేదు.

వాస్తవానికి, షెడ్యూల్ ఒకటిలోని 2(డి) అంశాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలించినట్లయితే, ఇకపై బిఆర్ఏఐ అనుమతి లేకుండా అవయవ మార్పిడి అన్నదే సాధ్యంకాదు.

ప్రతిపాదితబిల్లు ప్రజానుకూలమైనదే ఐతే, జన్యుమార్పిడి ఉత్పత్తి యొక్క ఆమోదానికి ముందుగా దానికి అనుసరించిన విధానాన్ని బహిరంగపర్చాలి అనే దాన్ని ఎవరైనా ఊహించగలరు. దీనికి మొదటి అడుగు ఖచ్చితంగా ఒక సామాజిక - ఆర్థిక సర్వే ద్వారానూ మరియు విశ్లేషణల ద్వారా ఆ ఉత్పత్తి యొక్క అవసరాన్ని నిర్ధారించాలి. ఆ అవసరమే వుంటే, క్రిమిసంహారక జీవాణువును బయటనుండి ప్రవేశపెట్టిన జన్యుమార్పిడి విత్తనాలస్థానంలో దానికంటే చౌకైన, ఉపయోగకరమైన, బాగా స్థిరీకరించబడిన ప్రత్యామ్నాయాలు - సేంద్రియ వ్యవసాయ, సమీకృత క్రిమిసంహార యాజమాన్యం, లేక జీవసంబంధ పురుగుమందులు వాడకం వంటి వాటిని నిర్ధారించాలి. జన్యుమార్పిడి పంటలకు మరే ప్రత్యామ్నాయం లేదనే నిర్ధారణకు వచ్చేటట్లయితే కూడా, జన్యుమార్పిడి పంట ఏ విధమైన పరీక్షలకు గురికావలసివుందో, దానికి తగిన యంత్రాంగమేదో దానిని పేర్కొనాలి - అలాగే ప్రజాప్రయోజన దృక్కోణం నుండి వారికి నమ్మకం కలిగించే విధంగా ఈ పరీక్షలను ఎవరు నిర్వహిస్తారో కూడా పేర్కొనాలి. కానీ ఈ బిల్లులో పౌర సమాజానికి నమ్మకమున్న స్వతంత్ర ప్రయోగ పరీక్షా కేంద్రాలకు చోటులేదు.

జన్యుమార్పిడి ఆహార ఉత్పత్తులపై నిర్బంధంగా దానికి సంబంధించిన వివరాలను ముద్రించటం గురించి కానీ, సేంద్రియ వ్యవసాయ పద్ధతులను ఉపయోగించే పొరుగు రైతుల భూములు, పంటలు కలుషితమవటాన్ని గురించికానీ ఈ బిల్లులో పేర్కొనలేదు.

నిబంధన 62 ప్రకారం 'నేరాలు - జరిమానాలు' అనేది 'అపూర్వమైనది'! దీని ప్రకారం బిఆర్ఏఐ నిర్ధారించిన జన్యుమార్పిడి పంట విత్తనాల గురించి బూటకపు లేదా తప్పుదోవ పట్టించే ఒక ప్రకటన ఎవరైనా చేసినట్లయితే 3 నెలలకు తక్కువ కాకుండా జైలు శిక్ష విధించబడటంతోపాటు 5 లక్షల రూపాయల జరిమానా విధించే అవకాశం వుంది. ఏ పౌరుడైనా ప్రశ్నిస్తే బిఆర్ఏఐ తన నిర్ణయానికి వున్న సహేతుక ఆధారాన్ని పేర్కొనాల్సిన అవసరం లేదు. ఈ విధంగా ప్రతిపాదిత బిల్లు, జీవశాస్త్ర సాంకేతికరంగ విజ్ఞానమంతా సాధికారకమిటిలోని 5గురు సభ్యులదేనని తలపోస్తూ, వేలాదిమంది ప్రముఖ శాస్త్రవేత్తల నిర్ధారణలకు విలువలేదని ప్రకటిస్తున్నది.

ఎవరైనా న్యాయసమ్మతంగా ఈ బిల్లు అవసర మేమిటని ప్రశ్నించవచ్చు. కారణాలు స్పష్టంగా వున్నాయి. ఆహార వ్యాపారమనేది ప్రపంచంలో అతిపెద్ద వ్యాపారంగా వుంది. దీనిని ఎవరైతే నియంత్రిస్తారో వారే ప్రపంచాన్ని నియంత్రిస్తారు. ఆహార ఉత్పత్తిని నియంత్రించాలంటే, తప్పనిసరిగా విత్తనాలు, వ్యవసాయరసాయనాలను నియంత్రించాలి. వేళ్ళ మీద లెక్కబెట్టదగిన బహుళజాతి విత్తన కంపెనీలు - వీరే రసాయన ఎరువుల, పురుగు మందుల ఉత్పత్తి దారులు -జన్యుమార్పిడి విత్తనాలపై పేటెంటు హక్కుల ద్వారా ఆధిపత్యం పొందేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాయి. ఈ పరిశ్రమలన్నీ అమెరికాలో స్థాపితమైవుండి, అమెరికా ప్రభుత్వ కనుసన్నలలో కొనసాగుతున్నాయి.

వాస్తవానికి, అమెరికా - యూరోపుల మధ్య నడుస్తున్న అతిపెద్ద తగాయిదాలలో జన్యుమార్పిడి సంబంధమైన అంశం ఒకటి. యూరోపు జన్యుమార్పిడి పంటల ప్రవేశాన్ని అంగీకరించటంలేదు-జన్యుమార్పిడి ఆహార పంటల పరిణామం 0.9 శాతాన్ని దాటి వుంటే ఆ ఉత్పత్తిపై దాని గురించిన వివరాలు ముద్రించాలని నిబంధన విధిస్తోంది. అమెరికాలో ఈ విధంగా లేబిల్ ద్వారా తెలియపర్చవలసిన అవసరం లేదు. ఫలితంగా ఒక వ్యక్తి జన్యుమార్పిడి ఆహారాన్ని స్వీకరిస్తున్న విషయం అతనికి తెలీదు.

కొద్ది సంవత్సరాల క్రితం వరకు, భారత దేశంలో జన్యుమార్పిడి పంటలకు చెప్పుకోదగ్గ వ్యతిరేకత లేదు. వాస్తవానికి, భారత ప్రభుత్వం రూపొందించిన యంత్రాంగం - బాహాటంగా జన్యుమార్పిడి పంటలను నియంత్రిస్తున్నట్లుగా కన్పిస్తూ, జన్యుమార్పిడి ఉత్పత్తుల అతిపెద్ద అమ్మకందారుగా పనిచేస్తూ, విత్తన మరియు క్రిమిసంహారక బహుళజాతి సంస్థల ప్రయోజనాలను కాపాడేదిగావుంది.

కానీ, భారత ప్రజానీకం తెలివైనవారు, దీనికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని పొందారు. ఫలితంగా బహుళజాతి కంపెనీలకు, అమెరికా ప్రభుత్వ, భారత పాలకుల అన్ని ఎత్తులకు, అంచనాలకూ భిన్నంగా నేడు బిటివంగపై నిరవధిక నిలుపుదలను పొందటంతో పాటు జన్యుమార్పిడి పంటలకు వ్యతిరేకత ఒకశక్తిగా పరిగణించ బడుతున్నది. ప్రస్తుతం ఉనికిలో వున్న నియంత్రణా వ్యవస్థలోని కొన్ని విభాగాలు తమను తాము నిశ్చితంగా సమర్థించుకొనటాన్ని మొదలు పెట్టాయి. ఈనాటి వరకు కనీసం 5 రాష్ట్రాలు (బీహార్, మధ్యప్రదేశ్, కేరళ, కర్నాటక, హిమాచల్‌ప్రదేశ్) తమ తమ రాష్ట్రాలలో పంటల ప్రయోగాలను లేదా జన్యు మార్పిడి పంటల విడుదలను అనుమతించబోమని ప్రకటించివున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో 'ప్రస్తుత వ్యతిరేకతను శక్తిహీనం చేయాలి; అమెరికా మరియు విత్తన బహుళజాతి పరిశ్రమల ప్రయోజనాలకున్న అవరోధాలను తొలగించాలి' బిఆర్ఏఐ ద్వారా దీన్ని సాధించగలమని ప్రభుత్వము యోచిస్తున్నట్లుగా తోస్తున్నది! కానీ, - భారత ప్రజల సమిష్టి విజ్ఞానాన్ని ప్రభుత్వం మరోసారి తక్కువగా అంచనా వేసిందని నేను భావిస్తున్నాను.

ooooo